
Gabriela Málková: Cena národního kariérového poradenství je příležitostí se zastavit a ohlédnout

Program celoživotního vzdělávání na FHS UK Kariérový poradce / kariérová poradkyně sklízí další uznání. Během října prezentoval lektorský tým kurz v rámci konference Národní ceny kariérového poradenství na Slovensku a vzápětí se mohl tvůrčí tým těšit na konferenci v Praze. V rámci 15. ročníku soutěže Národní ceny kariérového poradenství pořádané Centrem Euroguidance při Národním pedagogickém institutu ČR přebrala Silvie Pýchová a Dominik Kuna společně s docentkou Gabrielou Málkovou, s níž jsme si promluvili o vzniku programu, vizích celoživotního vzdělávání a nárocích na kariérové poradce.

Foto: Ondřej Trojan

Jak vznikla idea programu věnovanému celoživotnímu vzdělávání na FHS?

Profesní orientací jsem poradenská psycholožka, a tak znám lidi z praxe, kteří se kariérovému poradenství věnují. V době, kdy jsem působila jako proděkanka pro vědu a výzkum tady na fakultě, zhruba před rokem, se na mě obrátily kolegyně z praxe – které dnes tvoří lektorský tým tohoto kurzu – jestli by neměla naše fakulta zájem spolupracovat s jejich neziskovou organizací. Vybudovaly určitou koncepci a chtěly nejenom provádět kariérové poradenství v praxi, ale i vytvořit propracovaný a široce uznávaný vzdělávací program, koncept toho, jak by se lidé věnující se kariérovému poradenství měli vzdělávat. Obrátily na mě, protože věděly, že působím tady na fakultě, že jsem součástí užšího vedení, a že jsem zvyklá se věnovat neobvyklým záměrům. I při přebírání Národní ceny kariérového poradenství jsem říkala, že zkušenost s vybudováním studijního programu Teoreticko-výzkumné psychologie mě naučila, jak hledat cesty pro

nějakou novou myšlenku nebo méně obvyklý koncept, což se dá říci i o záměru vyučovat kariérové poradenství. O tuto myšlenkou jsem se podělila s tehdejší paní děkankou a členy kolegia a začali jsme společně přemýšlet, jestli fakulta může zvládnout takovou formu rozšíření studijní orientace. Rozmýšleli jsme i specificky formu celoživotního vzdělávání, protože kurzy v rámci CŽV měly tehdy spíše jednorázový charakter, řekněme blokovou formu výuky. Koncepce kariérového poradce / poradkyně byla opravdu rozmyšlena jako kontinuální čtyřsemestrální studium. Začali jsme tedy hledat cesty, jak by se mohl takovýto program na fakultě etablovat nebo jak jej zanořit do toho, co už fakulta dělá. Velice se mi líbila myšlenka spolupráce s neziskovým sektorem, připadalo mi, že to patří do širší, takzvané třetí role univerzity a protože jsem profesně znala zmíněný lektorský tým, byla jsem ochotná zaručit se, že program bude mít náležitou odbornou kvalitu. A tak jsem se stala garantkou kurzu. Podílela jsem se na celkové koncepci programu, aby mohl být akreditován u ministerstva školství – moje role ale byla spíše mediační a koordinační ve smyslu začleňování programu do fungování univerzitního studia, celý lektorský tým, který bezprostředně vytvořil obsah kurzu, má proto můj obrovský obdiv. Vytvářeli jsme model praxe spolupráce neziskového sektoru a univerzity, který ale jako takový potřeboval mít své konkrétní místo na úrovni fakulty. I proto jsme jej svázali s Katedrou psychologie a věd o životě – mne osobně velmi zajímalo napojení na magisterský studijní program Teoreticko-výzkumná psychologie.

Silvie Pýchová prezentuje program CŽV v Bratislavě. Foto: archiv DK

Co bylo cílem tohoto programu a co si od něj slibujete?

Moje ambiciózní vize byla, že by časem, až se program etabluje, mohl mít větší a hlubší vazbu dovnitř fakulty. Především se víc zaměřovat právě na problematiku studujících, kteří opouští naši fakultu po skončení ať už bakalářského, magisterského nebo dokonce doktorského studia. Tato vize je však příliš ambiciózní na to, abychom ihned všechno stihli, a proto jsme se rozhodli nejprve zaměřit na vytvoření cyklu profesního vzdělávání pro lidi zvenku, kteří se chtějí stát kariérovými poradci-profesionály. Když bude vše dobře fungovat, plánujeme hledat cesty dalšího rozvoje. Moje vize má vlastně dvě roviny: jedna je směřovat kariérové poradenství na profesionály z praxe a postupně i na studující jako cílovou skupinu; a druhá je zároveň vytvářet a systematicky shromažďovat evidenci o tom, co vlastně kariérové poradenství v praxi dělá – tvořit, řekněme, „know how“ z vědeckého hlediska.

Znamená to, že v nejbližší době na FHS začne fungovat kariérové poradenství pro studující?

Problematika kariérového poradenství pro studující je už nyní na úrovni celé univerzity zajišťována. Nechtěli jsme vytvářet dojem, že tomu chceme nějak konkurovat, spíše jsme přemýšleli tak, že by v budoucnu mohlo být příhodné využít příležitosti, že tady na fakultě vychováváme nové kariévní poradce. Třeba se časem objeví někdo z absolventů, kdo by byl ochoten stát se poskytovatelem takového cíleného kariérového poradenství pro studující u nás na fakultě. Kariérové cesty jsou přece vždy pestré a složité – pro každého je to téma.

Silvie Pýchová při zahájení kurzu. ČŽV. Foto: Ondřej Trojan

Jaké jsou vaše vize celoživotního vzdělávání na FHS?

Myslím, že nemohu mluvit za celou fakultu, ale alespoň trochu mohu mluvit za Katedru psychologie a věd o životě. Lidi na ní mají obrovský potenciál přinášet do celoživotního vzdělávání profesionalitu a zajímavá témata. Aktuálně v zátěži, kterou neseme ve standardních formách výuky, nemáme bohužel kapacitu začít hned něco dělat. Byli bychom určitě rádi, ale je to věc, kterou je potřeba řešit koncepčně i ve spolupráci s jinými součástmi fakulty. Osobně bych si přála, aby se prohlubovala vazba programů ČŽV – pokud budeme nějaké další vytvářet – přímo do studijních programů, které naše katedra zajišťuje. Máme určité připravené záměry, ale realizace zatím dost naráží na kapacity lidí, kteří by se celoživotnímu vzdělávání chtěli a mohli věnovat.

Jak vnímáte získanou cenu? Co znamená pro fakultu, katedru psychologie, samotný program ČŽV a vás osobně?

Pro tým lidí, kteří se podíleli na téměř rok dlouhé výstavbě a realizaci programu, je cena především vyjádřením toho, že to celé mělo smysl. Že tvořit prostor pro vzdělávání kariérových poradců bylo něčím, co tu chybělo. Mimořádně mě na celé věci těší, že se skutečně krásně propojil neziskový a akademický sektor, navzdory odlišným formám fungování. Prošlapali jsme možná cestu něčemu, co může inspirovat jiné. Na pražské konferenci, kde jsme přebírali Národní cenu kariérového poradenství, za námi přicházeli kolegyně a kolegové z jiných českých univerzit a oceňovali naše úsilí. Vyjadřovali uznání i děkovali. Právě jejich uznání vnímám jako velmi cenné. Jsou to lidé, kteří vědí jak náročný úkol je propojit dva odlišné světy – neziskový a akademický. Mně osobně přinesla cena velkou radost. Uvědomila jsem si, jak málo příležitostí v každodennosti máme na to zastavit a ohlédnout se, co máme za sebou. S velkou radostí prožívám i lidské rozměry, které tento záměr přinesl. Cesta od námětu k realizaci programu Kariérový poradce / kariérová poradkyně byla pro mě příležitostí pracovat s mimořádnými lidmi a poznat „nové“ kolegy a kolegyně z fakulty. Vzniklý kurz hodnotím jako mimořádně úspěšný.

Dominik Kuna, Silvie Pýchová a Gabriela Málková po přebírání Ceny NKP. Foto: z archivu DK

Jaký je váš výhled, co se týče nároků na kariérové poradce?

Ze své profesní perspektivy hodnotím situaci tak, že kvalitní příprava odborníků pro praxi kariérového poradenství bude nějaký čas „v kurzu“. Jde o zajímavý, potřebný a flexibilní segment uplatnění a potřeba takových lidí v praxi roste. Pro nás to velice pravděpodobně bude znamenat, že o program bude stále větší zájem. S tím, jak se o něm budou lidé dozvídat – jak naši absolventi budou vstupovat do praxe – bude narůstat i *know how* v komunitě. Přirozenou reakcí komunity odborníků v oblasti kariérového poradenství bude vytváření alternativ k našemu programu na jiných místech nebo na jiných univerzitách. Takový vývoj chceme podporovat, musíme si realisticky zhodnotit své limity v lidských zdrojích stávajícího týmu i v organizační náročnosti čtyřsemestrálního kontinuálního studia. Už teď si velmi dobře uvědomujeme, že naše vzdělávání nemůže běžet v „masové“ formě. Z konkrétních důvodů pracujeme se skupinou definovanou počtem pod pětadvacet lidí. Třeba i proto, že podstatnou součástí přípravy kariérového poradce / poradkyně je intenzivní a živá skupinová práce i podpora nebo tvorba sítí, o které se mohou lidé i po ukončení vzdělávání opírat.

Co byste k programu ještě chtěla dodat?

Určitě. Za příležitost sdílet zprávy o programu Kariérový poradce/poradkyně a o jeho úspěchu opravdu děkuji. Ale chci zdůraznit, že za tím vším je skutečně dlouhá cesta, ke které drobnými kroky přispěla řada lidí svou vstřícností i ochotou tuto vizi realizovat. Mimořádný přínos pro tuto – původně opravdu jen vizi – měl například kolega Dominik Kuna, který ve správnou chvíli rozpoznal potřebu lidské energie a byl k dispozici. Věnoval tomu programu hodně svého času a kapacity i ve chvíli, kdy ještě nebylo zřetelné, zda to bude úspěšná věc. Za to jsem velmi vděčná. Kdyby vše stálo jenom na týmu lektorek a na mně, myslím si, že se to nikdy nepodaří zvládnout. Je také úžasné, že Dominik je sám studentem FHS, dokázal lidsky zhodnotit svůj pobyt na fakultě a stal se přímou součástí toho, co tu vytváří vyučující. Přála bych si, aby takových kolegů a kolegyň bylo pořád dost.

Pro FHS zpracovala Alena Ivanova, studentka magisterského programu Elektronická kultura a sémiotika.